

ga samo enkrat zavije, tako, da je zavitek velik, je tudi kača najstrašnejša videti. Da se nestrupene kače vedno po tleh plazijo in života nikoli od tal ne vzdignejo, to je sploh znano; one se v pravem pomenu besede plazijo, strupene pa skačejo.

5. Strupene kače zavijajo svoj život, ter zavitke gori obračajo, jih po koncu držé, premikajo se toraj navzgor in navzdol, nestrupene pa se premikajo na levo in na desno.

6. Strupene kače živé po luknjah v skalah, po podrtinjah in starem zidovji, velikanka po drevji; neškodljive pa bivajo po podzemeljskih luknjah.

7. Razločiš jih lahko po živežu; neškodljive so zadovoljne z gosenicami, murni, črvi, kebri, muhami, koblicami in majhnimi ribami, in le večé neškodljive kače živé od žab, krot in miš; strupene kače le samo od tacih živali, ki so bolj popolnoma, kakor na priliko, od žab, krot, miš, podgan, krtov, tičev, mladih zajcev, velikanka pa še celó od večih živali, ki so med vsemi najbolj popolnoma, tako na priliko od konj, volov, risov, levov, slonov in slednjič tudi od človeka.

8. Po telesnih lastnostih. Strupene kače imajo v primeru z dolgostjo debel in močen život in rep, ki ni zmiraj bolj in bolj, ampak na enkrat zeló tenak; nestrupene kače pa so proti repu enakomerno zmeraj tanjše in tanjše. Strupene kače imajo veliko debelejo glavo, ki je okoli čeljusti posebno debela in po podobi nekako srcu podobna. Glavo stori debelo strupna žleza in mošnjiček, v katerem kača hrani svoj strup; oba sta na desni in levi strani zgornje čeljusti. Mošnjiček s trupom se dotika votlega zoba. Kedar kača žival ali človeka vgrizne, porine zob v mošnjiček s trupom napolnjen, pa izlije strup po votlem zobu v rano, in sicer tako na desni kakor tudi na levi strani. Slednjič ima gad na svoji glavi nad nosom rogu podoben izrastek, tako rekoč, greben. Očalarica (Brillenschlange) ima na svoji glavi očalom podoben obris, tako da je videti, kakor bi imela res naočnike, in zavoljo tega imenujemo to kačo tudi očalarico. To kačo lahko razločiš od vseh družih, ker tudi le po najvročejih krajih živí.

Najstrašnejša in najgrozovitnejša vseh strupenih kač je najja ali ropotača (die Klapperschlange, Crotalus), ona ima še celó na koncu repa kožnato pripravo, s katero ropotá, kakor bi s suhim grahom, ki je še v lupini, klopotal, in zato jej je tudi imé ropotača. Tudi ropotače, kakor očalarice živé le v južnem delu Amerike.

(Konec prihodnjič.)

Národnogospodarske stvari.

„Slavija“ vzajemno zavarovalna banka.

Kakor se razvidi iz današnjega izkaza v Novičnem „Oglasniku“, storila je ta národna banka v razmérno tako kratkem času ogromen korak, kajti številke 31.812 družabnikov s kapitalom 24,388.729 gold. in dohodki 523.650 gold. v gotovini so najsijajniji dokaz njene izvanredne delavnosti.

Banka razprostira svojo delavnost vedno dalje po slovanskih zemljah, in je povsod dobro došla pomočnica ljudem. Ravnokar je odprla nov oddelek zavarovanja: „posojila za kavcijo“ za zasebne in državne službe. Prositelj kavcije pa mora biti družabnik banke „Slavije“, to je, zavarovan na smrt z najmanje 1000 gld., potem še le dobí posojilo v obsegu največ $\frac{4}{5}$ zavarovanega kapitala; posojilo se v 12 letih amortizira. — Na taki način dobí marsikteri službo, ki bi je ne bil mogel zavoljo revščine dobiti.

Da bi bila podružnica v Sloveniji in Istri pod nadzorom, izvolila je banka „Slavija“ za te dežele 12 poverjenikov izmed najznamenitijih mož „Slovenije“, ki imajo odločilno besedo v zadevah te podružnice, ter vse slovenske družabnike zastopajo. — Za tega del delamo naš narod pozoren na prvi vseslovanski zavod, ter ga vabimo k številnemu pristopu.

Mnogovrstne novice.

* Sladkor (cuker) se je podražil. Iz Salonika, ki je za Carigradom prvo kupčijsko mesto na Turškem, je avstrijski konzul pisal dunajski kupčijski zbornici, da sladkora manjka na Turškem zato, ker ga iz Francoskega (zavoljo vojske) letos skor nič ni prišlo v Salonik. To poročilo je dunajska kupčijska zbornica brž naznanila drugim zbornicam, in sladkornice iz Pemskega in Marskega so začele pošiljati sladkor v Salonik, od kodar ga vozijo na južne-evropejske, azijske in afrikanske trge.

* Ljudske šole na Ogerskem. Poročilo ministrsko nam kaže stan ljudskih šol preteklo leto takošen: Na Ogerskem in Erdeljskem so imeli lani otrók, ki bi bili imeli v šolo hoditi, 2 milijona in 284.741, — hodilo jih je pa le 1 milijon in 152.115, tedaj jih je blizo polovica brez šolskega poduka ostalo; 1712 občin nima celó nobene šole. Vrh tega od teh otrok, ki šolo obiskujejo, skor pol milijona le pozimi v šolo hodi, več kakor 200.000 teh otrok pa nima nobenih bukev. Šolska poslopja pa — tako piše minister sam — so taka, da otroci na zdravji več škode trpijo kakor na duhu dobička iz šol zajemajo. Pogostoma se v zatuhlih, tesnih, vlažnih in nečednih izbah tlači po 150 do 200 otrók. Tudi učitelji so večidel malo prida; v eni sami županiji (komitatu) je — čujte! — 17 učiteljev, ki še sami pisati ne znajo! Človek bi mislil, da je to laž, ako bi tega ne bral v poročilu ministrovem samem. Plačani so pa tudi slabo; na Ogerskem je navadna plača 208 gold. 7 kr., na Erdeljskem (Siebenbürgen) 120 gold. 47 kr. Ljudstvo ne mara za šole in noče dati denarja za šole. — Od tod pa tudi pride, da še ni dolgo tega, da so na Dunaji najneumniše pravljice vedeli pripovedovati le od — Ogrov. Zdaj je pa dvalizem Magjare tako razsvetlil, da Ogrji v našem cesarstvu prve gosli godejo!

Dopisi.

Iz Gorice 1. sveč. (Komisija za novo cenitev zemljiškega davka) je kakor drugod, tako tudi pri nas ustanovljena in prišel je te dni delovanje njeno preiskavat iz Dunaja c. k. dvorni svétnik Elsner — stvarnik nove cenilne postave od 24. maja 1869. leta — in ž njim centralni inspektor Marschafsky. Prav potrebno je res, da mož, ki je o tej postavi popolnoma izveden, podučí tiste gospode, ki imajo izvrševati to postavo, ktera ni v vseh točkah popolnoma jasna, da vsi delajo po istih pravilih, ne pa ta drugače, uni sopet drugače. Kakor slišimo tukaj na Primorskem, pa bemo tudi v časnikih tudi od družih dežel, ne gré v cenilnem opravilu vse tako kakor bi moralo biti, in to je menda tudi glavni vzrok, da je iz Dunaja prišel gori omenjeni mož. Največ pa je na glavah ležeče, da se stvar v redu izvršuje, in to so deželne komisije, prav za prav vladni gospodje, ki vodijo deželne komisije. Ali pa imajo te glave povsod tudi res pravo glavo, in, kar je še več, tudi srce za to važno opravilstvo, to je vprašanje. Kdor ni izvedenec v kmetijstvu ali kdor je tujec, ki ne pozná dežele in njenih